

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 169
van **ELKE SLEURS**
datum: 11 januari 2019

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Nationaal Actieplan Gendergerelateerd Geweld 2015-2019 - Evaluatie

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen heeft onder meer de opdracht om onafhankelijke onderzoeken te verrichten en cijferanalyses te maken. Dat zijn onderzoeken die betrekking kunnen hebben op de bestrijding van discriminatie op basis van geslacht, of ter ondersteuning van het gelijkheidsbeleid, of gendergerelateerd geweld in de meest ruime zin van het woord (partnergeweld of seksueel geweld, seksueel grensoverschrijdend geweld). Op basis van die informatie worden aanbevelingen en adviezen geformuleerd waarmee overheden aan de slag kunnen.

In 2015 heeft het instituut een belangrijke rol opgenomen in het kader van het Nationaal Actieplan tegen alle vormen van Gendergerelateerd Geweld 2015-2019. Het plan bevat 235 concrete acties en is opgesteld vanuit de zogeheten 'zes p's': policy (= beleid), prevention (= preventie), protection (= veiligheid), prosecution (= vervolging), provision (= dienstverlening) en partnership (= partnerschap). Het is ook het eerste plan dat een apart hoofdstuk besteedt aan de bestrijding van seksueel geweld. Samen met alle beleidsniveaus en beleidsverantwoordelijken worden maatregelen genomen tegen gendergerelateerd geweld. Onder andere heeft de federale overheid drie proefprojecten opgestart van zorgcentra na seksueel geweld in Gent, Brussel en Luik waar multiprofessionele zorg (met dus politie en justitie) wordt aangeboden aan slachtoffers van seksueel geweld. Ook Vlaanderen heeft zijn steentje bijgedragen.

In de commissie Grensoverschrijdend Gedrag is deze thematiek uitgebreid aan bod gekomen (<http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1378320>).

Toen werd gemeld dat de voorziene, verplichte evaluatie van het nationaal actieplan er tegen eind 2018 zou zijn. Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen moet aangeven hoeveel maatregelen al werden uitgevoerd en welke niet.

1. Heeft de minister reeds kennisgenomen van het evaluatierapport? Indien niet, wat is de timing hiervan? Indien wel, welke lessen voor het Vlaamse welzijnsbeleid kunnen worden getrokken? Wat doen we goed? Wat kan beter?
2. Graag een overzicht/stand van zaken van: a) de reeds genomen maatregelen en dus voltooide acties en b) die maatregelen voor Welzijn en Gezin die nog niet behaald zijn en waar een tandje moet worden bijgestoken. Graag telkens een korte toelichting.

ANTWOORD

op vraag nr. 169 van 11 januari 2019

van **ELKE SLEURS**

1. In gevolge een mededeling (VR 2018 2704 MED.0159) nam de Vlaams Regering op 27 april 2018 akte van het tussentijds verslag over de uitvoering van het nationaal actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld 2015-2019 (NAP). Dit verslag werd opgemaakt onder coördinatie van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en schetst de realisaties in de uitvoering van het NAP tot eind 2017. Ook de voortgang van de inspanningen vanuit Vlaanderen ter bestrijding van gendergerelateerd geweld wordt hierin geduid. Op basis van het tussentijds verslag kunnen we een positieve balans opmaken.

Vlaanderen voert een beleid gericht op de uitvoering, versterking en verankering van acties die bijdragen tot de preventie en aanpak van geweld, misbruik en kindermishandeling. We streven daarbij naar consistentie en afstemming met evoluties in de beleidsdomeinen welzijn, onderwijs, sport, jeugd, cultuur, media, binnenlandse zaken (politie) en justitie. Op dit vlak werden verdere stappen aangekondigd in een mededeling aan de Vlaamse Regering betreffende de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit. Deze mededeling actualiseert het Vlaams actieplan, geeft gevolg aan de voorstellen zoals opgenomen in de resolutie van eind 2018 voor het versterken van de beleidsdomein-overschrijdende aanpak tegen grensoverschrijdend gedrag en beschrijft de aanpak voor de uitvoering van het decreet historisch misbruik.

Globaal kunnen we dus een positieve balans voorleggen maar de komende maanden zetten we onverminderd in op het verder uitvoering geven aan de maatregelen uit het NAP.

2. In de periode december 2015 tot december 2017 werd een meerderheid van de maatregelen op Vlaams niveau geïmplementeerd. Eind 2017 waren 46 maatregelen lopende (71%), 6 maatregelen werden afgerond (9%) en 13 maatregelen zouden nog opgestart moeten worden (14%).

Voor een uitvoerige stand van zaken wordt verwezen naar het tussentijds verslag over de uitvoering van het NAP. Hier volgt een korte toelichting bij enkele belangrijke beleidsaccenten.

- a) Met het Vlaams actieplan ter bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van de minderjarige in de jeugdhulp en de kinderopvang, het onderwijs, de jeugd- en de sportsector engageren de betrokken ministers zich om gezamenlijk en afgestemd werk te maken van de preventie en aanpak van geweld op kinderen en jongeren. Stapsgewijs wordt werk gemaakt van de implementatie van dit actieplan. In een eerste fase werd gefocust op het realiseren van een kennisplatform integriteit, dat er ondertussen is, en op het wetenschappelijk onderzoek m.b.t. geweld op kinderen en jongeren dat eerstdaags wordt afgerond. Ook wordt ingezet op de ondersteuning van professionelen in het herkennen van signalen van gendergerelateerd geweld en in het daarop gepast reageren. Zo werd onder meer door VZW Domus Medica, de vereniging van Vlaamse huisartsen, een e-learning module ontwikkeld. Via deze elektronische leermodule

worden huisartsen ondersteund om tekenen van intrafamiliaal geweld te detecteren en desgevallend te kunnen ingrijpen en gepaste hulpverlening te betrekken. En in samenspraak met de koepels (Vlaams Welzijnsverbond, SOM en Jongerenbegeleiding) wordt 'seksueel grensoverschrijdend gedrag' een centraal thema in het kwaliteitstraject dat de organisaties moeten lopen. Het omgaan met en het melden van 'seksueel grensoverschrijdend gedrag' is opgenomen in het beleid van elke organisatie, en is ondertussen ook geïnspecteerd door Zorginspectie. Er is een verduidelijkende nota opgesteld voor de organisaties waarin handvatten gegeven worden omtrent melding en opvolging van 'seksueel grensoverschrijdend gedrag'.

Verder zetten we in op de directe ondersteuning van slachtoffers van gendergerelateerd geweld. De bekendheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van 1712 – de hulplijn waar de burger terecht kan met vragen over geweld, misbruik en kindermishandeling – werd vergroot via een jaarlijkse sensibiliseringscampagne, een kindvriendelijke website en het verruimen van de toegangsmogelijkheden.

Voor meervoudig complexe situaties van intrafamiliaal geweld en/of kindermishandeling realiseren we een ketenaanpak waarbij casusgebonden informatie uitgewisseld wordt tussen hulpverlening, politie en justitie om een gezamenlijke en gecoördineerde aanpak in meervoudig complexe dossiers mogelijk te maken. In samenspraak met politie en parket maken we werk van de juridische verankering van deze informatie-uitwisseling, verder bouwend op de kaderbepaling voor casusoverleg zoals opgenomen in artikel 458ter van het Strafwetboek. Regionaal en met de steun van lokale overheden wordt vanuit deze ketenaanpak doorgegroeid naar een Family Justice Center.

Op 19 mei 2017 werd 'Stop it Now!' gelanceerd, een preventieproject met een hulplijn voor mensen met pedofiele gevoelens en hun sociale omgeving. Stop it Now! Vlaanderen wil seksueel kindermisbruik zo veel mogelijk voorkomen door middel van voorlichtingsacties en het bieden van informatie, advies en ondersteuning via een hulplijn. Daarnaast wil de hulplijn de stap naar de juiste behandeling – wanneer nodig – verkleinen. De hulplijn is gratis, anoniem en vertrouwelijk.

- b) Vele maatregelen uit het NAP vereisen voortdurende aandacht en inzet vanuit het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Ik denk onder meer aan het herhalen van sensibiliseringscampagnes, het verrijken en actualiseren van websites, de verdere uitvoering van het actieplan ter bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit.

De komende maanden vergroten we de toegankelijkheid van de hulp- en dienstverlening voor niet-gedetineerde justitiabelen door het vormingsaanbod te herpositioneren onder de noemer 'gedragstrainingen' als een gemoduleerd uniform aanbod dat nauw verbonden is met het takenpakket van de justitieassistent. Op die manier geven we gevolg aan de maatregelen uit het NAP om het hulpaanbod voor daders te stroomlijnen en beter op mekaar af te stemmen. Parallel daaraan wordt werk gemaakt van een referentiekader voor de forensische geestelijke gezondheidszorg waarin de samenwerkingsafspraken met de justitieassistent een plaats krijgen.

We ontwikkelen een gezinsondersteunend aanbod ter preventie van vrouwelijke genitale verminking en gedwongen huwelijken. Kind en Gezin zal dit structureel nieuw aanbod verankeren en subsidiëren binnen de regelgeving preventieve gezinsondersteuning, om zo mee in te zetten op de strijd tegen vrouwelijke genitale verminking en gedwongen huwelijken in Vlaanderen. De focus van deze

nieuwe aanbodsvorm ligt op preventie, sensibilisering en ondersteuning van (potentiële) slachtoffers én professionals, in nauwe afstemming met de Huizen van het Kind. In dit kader zal een subsidieoproep gelanceerd worden waar niet-gouvernementele organisaties (zoals GAMS vzw) op kunnen intekenen om dit aanbod te realiseren.

Verder geven we uitvoering aan nieuwe acties voor een beter afgestemde opvang van slachtoffers van tienerpooiers. We bouwen een gecoördineerd hulpprogramma uit met diverse vormen van hulp en expertise die goed op elkaar zijn afgestemd en inzetbaar op maat van de slachtoffers. Daarbij is er ook ruimte voor nieuwe opvanginitiatieven en samenwerkingsverbanden. Daarvoor ontwikkelen we een kwaliteitsstandaard van goede opvang en zorg. Dit komt bovenop de capaciteit die we reeds gecreëerd hebben voor beveiligde opvang en intensieve contextbegeleiding.

Deze beleidsinitiatieven worden de komende maanden verder ontplooid en geven concreet uitvoering aan maatregelen opgenomen in het NAP.